

Den nationella förteckningen över det levande kulturarvet

Anvisningar och mer information för sökande 2023

Hurdana traditioner kan man ansöka om att införas i den Nationella förteckningen över det levande kulturarvet?

I såväl wikiförteckningen över det levande kulturarvet som den nationella förteckningen finns följande temaområden representerade: fester och seder, scenkonst, musik och dans, muntlig tradition, hantverkskunnande, mattraditioner, spel och lekar samt naturen och världsalltet. I den nationella förteckningen kan man ta med förslag om det levande kulturarvet inom dessa temaområden, utanför eller genom att kombinera dem. God praxis samlas bara in till Wikiförteckningen över det levande kulturarvet.

I kärnan av förslagen ska det finnas görande, utövande och förmedlande från människor till andra människor. Vid förtecknandet beaktas de former av levande kulturarv som utövas i Finland i dag – oberoende av om ursprunget till dem är inhemskt eller om de förutom i Finland även utövas i andra länder. Endast sådant immateriellt kulturarv utifrån mänskliga rättigheter och i enlighet med finsk lagstiftning som stödjer en ömsesidig respekt mellan lokalsamhällen och en hållbar utveckling kan införas i förteckningen.

Hur bedöms ansökningarna?

Museiverket kontrollerar ansökningarna till den Nationella förteckningen över det levande kulturarvet för att de uppfyller de tekniska kriterierna (bl.a. ansökans längd, finns i wikiförteckningen, den sökande partens behörighet). Ansökningarna öppnas på wikiplattformen elektroniskt för kommentering av de expertgrupper som deltar i bedömningen. Kommentarer lämnas i eget namn och de syns inte för övriga bedömare.

Museiverket sammanfattar utlåtanden utifrån kommentarerna samt föredrar ansökningarna, kommentarerna på dem och sitt ställningstagande visavi ansökningens godkännande för expertgruppen för det immateriella kulturarvet. På expertgruppens rekommendation föreslår Museiverket undervisnings- och kulturministeriet en lista med element att godkännas till den nationella förteckningen. Undervisnings- och kulturministeriet fattar beslut om de element som godkänns till den nationella förteckningen.

I Valkriterier för införande i den Nationella förteckningen över det levande kulturarvet

Vid bedömningen fäster man uppmärksamhet vid tekniska kriterier och bedömer inte traditioner i sig. När element godkänns till den Nationella förteckningen över det levande kulturarvet tillämpar man de kriterier som har fastställts i Unescos konvention. Elementen ska vara:

1. Immateriellt kulturarv så som definierat i artikel 2 i konventionen om det immateriella kulturarvet.

"sedvänjor, framställningar, uttryck, kunskap, färdigheter – liksom tillhörande redskap, föremål, artefakter och kulturella miljöer – som lokalsamhällen, grupper och i vissa fall enskilda personer erkänner som en del av sitt kulturarv. Detta immateriella kulturarv, som överförs från generation till generation, omskapas ständigt av lokalsamhällen och grupper i relation till omgivningen och i samspel med naturen och historien och ger dem en känsla av identitet och kontinuitet, och främjar därigenom respekten för kulturell mångfald och mänsklig kreativitet."

2. Införande i förteckningen ska främja det immateriella kulturarvets synlighet och medvetandet om dess betydelse samt uppmuntra till diskussioner och på så sätt reflektera kulturens världsomspännande mångfald och samtidigt ge bevis på mänsklig kreativitet.
3. Vid värnande om traditioner ska man tillämpa metoder som kan skydda och främja ställningen för det immateriella kulturarvet.
4. Ett element har ställts på förslag utifrån ett så omfattande deltagande av lokalsamhället, gruppen eller enskilda personer som möjligt.

Elementen att väljas till den Nationella förteckningen över det levande kulturarvet bedöms dessutom efter följande kriterier:

- Fenomenet i fråga är en väsentlig del av lokalsamhällens, grupper och individers levande kulturarv
  - Parterna med väsentlig anknytning till temat deltar i ansökan
  - Lokala eller regionala aktörer samt andra intresserade lokalsamhällen har möjlighet att delta i utövandet av traditionen
- Traditionens kontinuitet
  - Traditionen förs vidare under inläring och utveckling
  - Traditionen förs vidare mellan och inom generationerna
  - Lokalsamhället önskar värna om traditionen och utöva den även i framtiden
- Lokalsamhället omskapar den levande traditionen ständigt i relation till sin omgivning, i samspel med naturen och sin egen historia
  - Fenomenet har utvecklats kreativt och traditionen har anpassat sig till nuläget
- Det levande kulturarvet stödjer utformningen av identiteter
  - Fenomenet kan vara en del av lokala eller regionala traditioner eller leva till exempel i ett webbsamfund
  - Traditionen är en del av att uttrycka sig själv
  - Lokalsamhället kan få en utkomst via traditionen
  - Lokalsamhället upplever traditionen som en del av sin identitet

II Background

Unescos konvention

FN:s organisation för utbildning, vetenskap och kultur Unescos [Konvention om tryggande av det immateriella kulturarvet](#) godkändes av Unesco år 2003. Finland ratificerade konventionen 2013. I dag har 180 stater ratificerat konventionen. Målsättningarna för konventionen är:

- tryggande av det immateriella kulturarvet
- respekt för lokalsamhällens, grupper och enskilda personers immateriella kulturarv
- främjande av såväl medvetenheten om betydelsen av det immateriella kulturarvet som ömsesidig respekt för det på lokal, nationell och internationell nivå, samt
- främjande av internationellt samarbete och stöd.

Unescos konvention om tryggande av det immateriella kulturarvet omfattar levande uttrycksformer av kulturarvet. Sådana är enligt konventionen till exempel muntlig tradition, scenkonst, sociala sedvänjor, ritualer och festligheter, kunskap och sedvänjor rörande naturen och världsalltet samt hantverkskunnande.

Förteckning över det levande kulturarvet

Varför förtecknas det levande kulturarvet?

I de förpliktande artiklarna i Unescos konvention ingår att det immateriella kulturarvet förtecknas i varje medlemsstat. Detta innebär att konventionsstaterna i samarbete med lokalsamhällen, grupper och medborgarorganisationer ska identifiera och definiera de olika elementen av det immateriella kulturarv som förekommer inom deras områden.

Genom förtecknande av det levande arvet

- kartläggs det levande immateriella kulturarvet i Finland och görs på så sätt mer synligt inom offentligheten
- främjas medvetenheten om det immateriella kulturarvet på lokal, regional, nationell och internationell nivå
- uppmuntras fokus på tryggande och vidareförande av traditionell kultur som upplevs värdefull så att det skyddas, värnas och förmedlas vidare
- erkänns betydelsen av det immateriella kulturarvet som en källa till mångfald, möjliggörare av hållbar utveckling, ett uttryck för mänsklig kreativitet och en metod för att främja närmande, kulturellt utbyte och samförstånd mellan människor.

Varifrån hjälp till ansökning?

Leena Marsio, specialsakkunnig, vägleder gärna i frågor gällande ansökningar
leena.marsio(at)museovirasto.fi (0295 33 6017).